

Bedrijfsgegevens:

Maatschap Bouwman
 Noordbroek
 287 hectare akkerbouw
 60 melkkoeien
 55 vleeskalveren
 loonwerk
 4 vaste medewerkers

Tekst en beeld: Ellen van den Manacker

“Uiteindelijk kan er maar een kapitein op het schip zijn”

287 hectare akkerbouw, 60 melkkoeien, 55 vleeskalveren, loonwerk en 4 vaste medewerkers. Voor vader Daniël (66) en zoon Erik (30) Bouwman uit het Groningse Noordbroek is dit het ideale recept voor hun goeddraaiende onderneming. De verschillende takken houden elkaar financieel in balans en de groeiende ontwikkelingen binnen het bedrijf vinden beide mannen het mooist van de onderneming.

In maatschap

Erik: “Vanaf mijn zestiende zit ik al in maatschap met mijn vader. Ik wist zeker dat ik boer wilde worden en het bedrijf van mijn vader en opa zou voortzetten. Tijdens mijn studie aan de MAS lagen er een aantal kansen om het bedrijf te vergroten. Na mijn studie ben ik daarom thuis aan de slag gegaan en heb ik bewust gekozen om geen vervolgstudie te doen, maar mezelf verder te ontwikkelen door middel van cursussen en bestuurlijke functies.”

Akkerbouw, melkvee en loonwerk

Erik: “Inmiddels hebben we een bedrijf bestaande uit akkerbouw, melkvee en loonwerk. Totaal hebben we 287 hectare waar we tarwe, zetmeelaardappelen, suikerbieten, snij-

maïs en gras op telen. We melken 60 koeien en hebben 55 stieren voor de vleesproductie. Daarnaast doen we nog loonwerk in agrarische werkzaamheden en grondverzet en hebben we een handel in mest en stro.”

Investeren

Daniël: “We hebben in de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de akkerbouw tak en in het loonwerk. Dit heeft mede te maken met het feit dat we groter zijn geworden en de machines zijn meegegroeid. Ik had het gevoel dat de interesse van Erik niet bij de veehouderij lag. Dit is een van de redenen dat de ontwikkelingen binnen de veehouderij hebben stilgestaan. Onze interesse lag ook meer bij het kopen van grond, dan het kopen van melkquotum.”

Erik: “Toen ik zestien was, was ik voorna-

melijk onder de indruk van trekkers en grote machines. Een aantal jaren later begon het ondernemen mij te interesseren en kreeg ik ook interesse voor de veehouderij.”

Verskillende takken

Daniël: “We hebben veel plezier in het ‘ondernemen’. Mijn vader had het, ik heb het en Erik heeft het ook. De vele facetten op het bedrijf waren kansen voor onze onderneming die we met beide handen hebben aangegrepen.”

Erik: “De verschillende takken leunen op elkaar. Financieel draaien we elk jaar gemiddeld hetzelfde. Collegaboeren zeggen dat we ons niet kunnen specialiseren op deze manier, maar voor mij is het juist een uitdaging om me te richten op meerdere facetten.”

Daniël: “Ons doel is om onderaan de streep

“Ik wist zeker dat ik boer wilde worden”

Erik Bouwman
Akkerbouw, melkvee en
loonwerk / Noordbroek
30 jaar / Lid van
AJK Veentkoloniën

financieel zo goed mogelijk uit te komen. Wat dat betreft zijn we veel met inkomsten en uitgaven bezig. We zijn niet van de hoogste opbrengsten, maar wel van de lage uitgaven. We onderhandelen met leveranciers over scherpe inkooprijzen.”

Bodemvruchtbaarheid

Erik: “Bodemvruchtbaarheid is heel belangrijk in ons bedrijf. Daarin proberen we veel te innoveren. Zo ploegen we tegenwoordig niet meer, maar cultivatoren we het land. Wij telen op zandgrond. Door het ploegen halen we de minder goede grond naar boven en maken we het bodemleven kapot. Met de cultivator houden we het bodemleven bovenin de grond en proberen we het organische stofgehalte hoog te houden. Nadeel is dat de onkruiddruk omhoog gaat.”

Daniël: “De mest van onze koeien rijden we uit over de gewassen die veel kali nodig hebben, zoals maïs en bieten. De andere gewassen worden bemest met varkensdrijfmest. Als de nieuwe mestwet ingaat, willen we meer gaan rouleren met de gewassen. We willen onder andere het grasgewas als rustgewas in het bouwplan opnemen. Zo kunnen we met de nieuwe regelgeving het organische stofgehalte op peil houden.”

Erik: “Dit jaar hebben we geïnvesteerd in plaatsspecifieke bemesting. Door middel van

hoogtekaarten wordt de bemesting afgestemd op het hoogteniveau van de bodem. Zo kunnen we uiteindelijk ook besparen op de bemesting.”

Taakverdeling

Daniël: “Uiteindelijk kan er maar een kapitein op het schip zijn en stuurt Erik alles aan. Ik ben een aantal jaar geleden minder gaan werken, maar ben nog elke dag op het bedrijf te vinden.”

Erik: “Ik hou me bezig met het draaiende houden van het bedrijf. Als alles draait en we hebben veel werk in het vooruitzicht, dan ben ik tevreden. Mijn vader is de vliegende keep in het bedrijf. Als er iets stuk gaat, dan gaat hij onderdelen halen en zorg ik dat alle overige werkzaamheden door blijven gaan.”

Samenwerken

Daniël: “Het voordeel is dat we hetzelfde denken. We zitten bijna altijd op een lijn en we komen er altijd samen uit. Ik heb vertrouwen in Erik, omdat ik weet dat hij dezelfde gedachtegang heeft.”

Erik: “Met deze manier van denken ben ik opgegroeid. Als we een idee hebben, dan onderbouwen we dat en de ideeën die goed zijn voor het bedrijf worden uitgevoerd.”

Stoppen

Erik: “Mijn vader zal pas uit de maatschap gaan als hij overlijdt.”

Daniël: “Het heeft weinig zin als ik eerder uit de maatschap stap, omdat het fiscaal gezien zeer onaantrekkelijk is.”

Doorgroeien

Erik: “Uiteindelijk wil ik nog groeien in de veehouderijtak. Ik wil daar uiteindelijk een bedrijfsleider op kunnen zetten. Dat kan nog jaren duren. Als het melkquotum er straks afgaat, dan verwacht ik dat wij makkelijker kunnen gaan groeien.”

Maatschap Bouwman

In 1915 is het bedrijf van familie Bouwman in het Groningse Noordbroek aangekocht door de opa van Daniël. Hij begon met 13 hectare grond en een aantal koeien. Vanaf zijn zestiende levensjaar kwam Daniël in maatschap en groeide de akkerbouw- en melkveetack van het bedrijf. “Mijn vader was een eersteklas ondernemer. Hij kocht overal stukken grond”, vertelt Daniël. Toen Erik in de maatschap kwam heeft hij het bedrijf uitgebreid met een tak in het loonwerk. “Daar hebben we in eerste instantie geïnvesteerd om grote machines op ons bedrijf rendabel te kunnen maken.” Inmiddels hebben beide mannen veel plezier in het werken op hun veelzijdige bedrijf en hopen nog vele jaren met elkaar door te kunnen ondernemen.”